

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **I. S.**, zast. Mgr. Markem Hudlickým, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o kasační stížnosti stěžovatele: **Organizace pro pomoc uprchlíkům**, se sídlem Kovářská 4, Praha 9, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, č. j. 8 A 223/2010 - 50,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, č. j. 8 A 223/2010 - 50, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím právního zástupce Mgr. Alexandra Jána Vaškeviče, advokáta, dne 6. 10. 2010 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 30. 8. 2010, č. j. CPR-9781-1 ČJ-2010 9CPR-C233, ve věci neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Protože ke dni 1. 1. 2011 přešla příslušnost k rozhodování ve věcech pobytu cizinců na Ministerstvo vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech cizinců, pokračoval městský soud v řízení s tímto orgánem jako s žalovaným (§ 69 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s.). Rozsudkem ze dne 30. 11. 2012, č. j. 8 A 223/2010 – 34, městský soud žalobu zamítl.

[2] V rámci doručování rozsudku městský soud ustanovil usnesením ze dne 23. 1. 2013, č. j. 8 A 223/2010 – 50, (dále jen napadené usnesení), opatrovníkem žalobce dle § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (o. s. ř.) Organizaci pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, Praha 9.

[3] Proti napadenému usnesení podala Organizace pro pomoc uprchlíkům, se sídlem Kovářská 4, Praha 9 (stěžovatelka), včasnou kasační stížnost. V kasační stížnosti namítla, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Podle stěžovatelky z odůvodnění nevyplývá, jak byl zjišťován pobyt žalobce, a zda tedy byla naplněna kritéria pro aplikaci § 29 odst. 3 o. s. ř. Stěžovatelka v této souvislosti odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 Azs 55/2008 - 79. Podle stěžovatelky musí být odůvodněno, proč byla opatrovníkem ustanovena právě ona a nikoli některý z advokátů. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka je ustanovována opatrovníkem v několika případech každý týden, dochází k jejímu neúměrnému zatěžování povinnostmi spojenými s výkonem této funkce, aniž by mohla být za výkon této funkce jakkoli odměněna. Stěžovatelka se svým ustanovením nesouhlasila a nesouhlasí, a proto je její ustanovení nezákonné, jak vyplývá mj. i z nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 27/2000.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka jedná v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. pověřeným zaměstnancem s vysokoškolským právnickým vzděláním vyžadovaným pro výkon advokacie. Usnesením z 14. 3. 2013, sp. zn. 4 As 21/2013, byla stěžovatelka osvobozena od soudních poplatků. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[6] Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda je stěžovatelka k podání kasační stížnosti proti napadenému usnesení vůbec věcně aktivně legitimována. Dospěl k názoru, že ano, neboť výkon funkce opatrovníka je pro občanské sdružení vždy vztahem soukromoprávním (byť založeným rozhodnutím soudu) a s tímto ustanovením musí vyjádřit (alespoň konkludentně) souhlas. Proti jeho vůli tedy není možné jej do funkce opatrovníka ustanovit (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 27/2000, dále pak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 6. 2008, č. j. 2 Azs 55/2008 - 79, všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz, resp. <http://nalus.usoud.cz>).

[7] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení námitky nedostatečného odůvodnění napadeného usnesení, přičemž vyšel ze své dosavadní rozhodovací činnosti (viz citovaný rozsudek ze dne 31. 6. 2008, č. j. 2 Azs 55/2008 - 79), neboť neshledal žádný důvod se od ní odchýlit.

[8] Již ze samotné skutečnosti, že osobu nelze do funkce opatrovníka ustanovit proti jeho vůli, je zřejmé, že usnesení o ustanovení opatrovníka musí být odůvodněno. Opatrovník má právo být seznámen s důvody tohoto postupu, aby mohl zvážit, zda toto své postavení přijme či nikoli. Ustanovení § 55 odst. 4 s. ř. s., dle kterého usnesení, jímž se řízení nekončí a jímž se nikomu neukládá povinnost, nemusí obsahovat odůvodnění, se v tomto případě neuplatní. Jakkoli totiž z usnesení o ustanovení opatrovníka přímo žádné povinnosti pro osobu opatrovníka nevyplývají, nelze přehlédnout, že se samotným výkonem této funkce jsou již povinnosti spojeny. Nelze proto připustit, aby opatrovník nebyl s důvody svého ustanovení seznámen a nemohl proti nim případně též kvalifikovaně brojit. V této souvislosti lze zmínit též konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu vztahující se k otázce zástupce ustanoveného soudem k žádosti

pokračování

účastníka, dle které usnesení o tomto návrhu musí obsahovat vždy odůvodnění (bez ohledu na jeho formální podřaditelnost pod ustanovení § 55 odst. 4 s. ř. s.), neboť je závislé na posouzení existence zákonných předpokladů pro jeho vydání (viz např. rozsudek ze dne 29. 3. 2005, č. j. 4 Azs 32/2005 - 64). Jelikož je nutno zkoumat splnění zákonných podmínek vyplývajících ze zákona (§ 29 odst. 3 o. s. ř.) i v případech, kdy je rozhodováno o ustanovení opatrovníka, lze uvedené judikatorní závěry nepochybně vztáhnout i na tyto případy.

[9] Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, jak byla naplněna zákonná kritéria, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 - 36, č. 1389/2007 Sb. NSS, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75).

[10] Odůvodnění napadeného usnesení obsahuje vedle odkazu na zákonné ustanovení, podle něhož bylo postupováno, pouze tvrzení, že pobyt žalobce se nepodařilo ani ve spolupráci s orgány Ministerstva vnitra a Policie ČR vypátrat a na poslední známé adrese P., B. X se nevyskytuje. Takovéto odůvodnění nespĺňuje podmínku přezkoumatelnosti, neboť z něj není vůbec patrné, jak byla naplněna zákonná kritéria pro ustanovení opatrovníka (§ 29 odst. 3 o. s. ř.), jak městský soud dospěl ke svému zjištění o neznámém pobytu žalobce a zejména proč nebylo možné rozsudek doručit právnímu zástupci žalobce, případně zda se soud pokusil doručovat žalobci do zahraničí. Jak bylo vyloženo výše, s těmito skutečnostmi a se způsobem jejich zjištění a vyhodnocení se má právo seznámit ustanovený opatrovník právě v odůvodnění usnesení, kterým byl do této funkce ustanoven.

[11] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud uvádí, že ze spisu lze zjistit, že ustanovení opatrovníka žalobci nebylo potřebné, neboť žalobce byl v řízení o žalobě zastoupen advokátem Mgr. Vaškevičem. V rámci doručování rozsudku městského soudu z 20. 11. 2012 pak vyšlo najevo, že právní zástupce žalobce byl vyškrtnut ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou. Městský soud však nijak neověřoval, zda byl Mgr. Vaškevičovi ustanoven zástupce ve smyslu § 27 odst. 2 a 4 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, na kterého by přešla práva a povinnosti spojená se zastupováním klientů v řízeních před soudy. Dne 22. 2. 2013 pak byl soudu doručen přípis Mgr. Marka Hudlického, advokáta, který soudu sdělil, že byl ustanoven zástupcem Mgr. Vaškeviče vyškrtnutého ze seznamu advokátů, a proto se stal zástupcem žalobce v předmětném řízení u městského soudu. Městský soud v Praze proto následně rozsudek z 20. 11. 2012 doručil Mgr. Marku Hudlickému jako zástupci žalobce.

[12] Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti napadenému usnesení Městského soudu v Praze je důvodná, a proto napadené usnesení podle ustanovení § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[13] Podle § 110 odst. 4 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský (městský) soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. dubna 2013

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu